

Algemene Beschouwing betreffende de Beleids- en Financiële Begroting van de gemeente Renkum voor het boekjaar 2024.

Renkum, 30 oktober 2023

Beste mensen,

Ergens langs de Keijenbergsebeek richting Quadenoord bevindt zich een bankje waar ik regelmatig een half uur alleen zit en al mijmerend geniet van het weidse landschap. De omgeving van Renkum is prachtig. Het verbaast me ook niet, dat veel mensen in onze gemeente willen wonen. Uit onderzoek van Nextdoor en de Vrije Universiteit Amsterdam blijkt dat in Gelderland **Renkum de beste gemeente van dit jaar** is.

Wethouder Maouche zei onlangs tegen me: “Er gebeuren ook goede dingen in Renkum”. Daarin geef ik hem gelijk. Hoewel ik nog steeds sympathiseer met dit College begint de lucht wel te betrekken. Zo wordt een dossier als **“De Valkenburchtflat” (1)** een groot probleem evenals **de kwestie Litjens (2)**, dit ten dele in samenhang met **het imago van het gemeentebestuur**, het blijven voeren van een **ad-hoc beleid waarin integraliteit ontbreekt (3)** en **het afbreukrisico voor het College (4)**, dat in 2024 ontstaat wanneer de raad in de gelegenheid wordt gesteld het collegeprogramma te herijken.

Ik licht dit toe.

Het heeft geen zin te werken aan een gewenste cultuurverandering in de raad wanneer aan de voorkant problemen niet zijn opgelost. Daarnaast is het vanuit **democratische besluitvorming** bezien een slechte zaak, dat de raad van Renkum structureel op 22 van de 23 leden kan rekenen. Als het helpt om een terugkeer in de raad van een volksvertegenwoordigster te vergemakkelijken dan nodig ik Mevrouw Litjens bij deze uit zich bij mijn fractie aan te sluiten.

De gemeente creëert een imago dat doet denken aan iemand, die ziek, zwak en miselijk is: we redden het niet en moeten op termijn fuseren met een andere gemeente. Het verschenen **rapport “Bestuurlijke Toekomst Gemeente Renkum”** wekt de indruk naar fuseren toe geschreven te zijn. Wat zal de Commissaris van de Koning van Gelderland met het rapport in zijn nopjes zijn. Is hij niet gecharmeerd van schaalvergroting? Zie de kwestie Scherpenzeel!

Renkum moet een zelfstandige gemeente blijven, zo houd je de lijntjes met je inwoners kort. Bovendien blijkt uit onderzoekgegevens, dat schaalvergroting niet automatisch leidt tot een betere organisatie of minder uitgaven. Ik verwijs o.a. naar een rapport van Het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (**KING**) thans **“VNG Realisatie”** geheten, dat aantoonde dat kleinere gemeenten qua dienstverlening het best scoren.

Onderzoek naar gemeenten van hetzelfde inwoneraantal of kleiner - met antwoorden op vragen waarom het hen wel lukt om zelfstandig te blijven - **ontbreekt** in het rapport

evenals een **doorkijk op de inhoud van exitgesprekken** van ambtenaren over de organisatie of **tips en tops van de huidige werknemers** als inventarisatie van hoe het anders of beter zou kunnen.

Wat me ook benauwd is, dat het gemeentebestuur geen echt antwoord geeft op de hoofdvraag: **Wat voor een gemeente willen we zijn** en wat betekent dat dan voor de verhouding rood en groen of te wel bouwen en rust? We blijven teveel steken in ad hoc beleid, dat alle kanten kan uitgaan: integraal beleid is nog ver te zoeken en voor een deel ligt hier dan ook **één van de vier hoofdproblemen**.

Op 6 juni 2023 heb ik vragen gesteld over het aantal te bouwen woningen in onze gemeente en dat gerelateerd aan de beschikbare locaties/ wensen en mogelijkheden. Het antwoord was, dat er **een monitoringssysteem begin september** zou zijn. Ik heb die gegevens nodig om te kunnen bepalen in welke projecten je qua soorten woningen kunt schuiven etc. Omdat een totaaloverzicht ontbreekt blijft het telkens steken in het bekijken van bouwmogelijkheden per project. Ra, ra, ra hoe kan het als een wethouder meedeelt, dat 1200 woningen in onze gemeente gebouwd zouden kunnen worden, ze daarvan geen onderbouwing geeft of een overzichtstaat verstrekt?

Vergaderingen - in beslotenheid houden - horen in principe niet voor te komen en al helemaal niet om een visje uit te gooien, zoals laatst toen scenario's getoond werden m.b.t. de invulling van het voormalig kloosterterrein te Renkum. Zoals de liberaal Thorbecke in de 19^e eeuw ooit zei is openbaarheid licht en geheimhouding duisternis. **We horen zoveel mogelijk transparant te handelen!**

2

Als **moties, niet op tijd** of volgens een opgedragen verzoek aan het College worden **uitgevoerd** dan vraagt dat om een zorgvuldige terugkoppeling. Voor september 2023 zou het College inzicht geven m.b.t. huidige voorzieningen of locaties inzake "broedplaatsen" en nieuwe verblijfsontwikkelingen duiden of aanwijzen waarbij herbestemmingen van gemeentelijke gebouwen een rol kunnen spelen. Ik heb nog geen reactie gezien. Triest is het te moeten lezen, dat een motie over "Beschermd Gemeentelijk Dorpsgezicht" van de PRD van 30-06-2021 mogelijk pas in 2029 - over 6 jaar - uitgevoerd zal worden. Dit is echt te gek voor woorden, temeer ook omdat de vigerende Erfgoedverordening een opening biedt. De genoemde moties werden overigens raadsbreed ondersteund.

De woningmarkt wordt ingewikkelder en moeilijker toegankelijk voor mensen met een smalle beurs. Vooral kleine nieuwprojecten in Renkum dreigen de eindstreep niet te halen en worden uitgesteld, omdat kopers afhaken. Stijgende bouwkosten, hogere hypotheekrente, bouwontwikkelingen, die door bezwaarmakers onnodig worden vertraagd en daardoor ook duurder uitpakken komen in onze gemeente voor. Zorgwekkend is dat huurwoningen van investeerders aan particulieren worden verkocht of kapitaalcrachtige Russen koopwoningen overnemen en deze met enorme winsten denken te kunnen doorverkopen waardoor langdurige leegstand ontstaat. **Ook dit alles komt in Renkum voor.**

Winkelpanden worden aan de achterzijden verbouwd tot woningen en de vastgoedeigenaar zit er niet mee, dat het winkelgedeelte leeg blijft staan. Het wordt tijd te komen met **een gemeentelijke leegstandsverordening**. Dit pak ik binnenkort op.

Met alle respect, maar het document “Begroting 2024” ervaar ik als kleurloos, stoffig en weinig bruikbaar voor een raadslid. Het staat vol met nietszeggende uitspraken en niet onderbouwde financiële eindcijfers. Wat moet ik met algemene uitspraken als “We voeren activiteiten van de Cultuurvisie uit”. **Welke dan?** “We ronden diverse ontwikkelbestemmingsplannen voor grote en kleine (bouw)projecten af”. **Welke dan?** “Het gevarieerde stuwwallen landschap met kleine woonkernen, parken en landgoederen trekt recreanten en toeristen.” **Ja, en?**

1. In de begroting ontbreekt een duidelijk overzicht van concrete zaken uit het Collegeperspectief. Waar blijft de ombudsman? Waar blijft het Cultuurfonds? Hoe staat het met de ontwikkeling van de Verborgene Renkumse Schatten? Kortom: **Waar staat dit college qua vorderingen nu?** Waarom geen duidelijk overzicht van concrete collegevoornemens op basis van een **stoplichtenmodel**? Groen voeren we uit, oranje starten we op en rood parkeren we in het dienstjaar 2024. Op die manier geef je de raad ruimte prioriteiten anders te stellen.
2. In de begroting ontbreekt een geconcretiseerd **overzicht van structurele subsidies aan organisaties zijnde geen verbonden partijen**. Hoeveel subsidie krijgt Stichting Veluwezoom et cetera? Inzicht helpt discussies op gang te brengen.
3. Waarom ontbreekt **een lijst van gemeentelijke eigendommen, die tot het niet-kern-areaal behoren** en in wezen qua raadsuitspraak op de nominatie staan om verkocht te worden? Misschien wil de raad die lijst wel bijstellen of anders invullen.
4. Waarom wordt er **geen volledige lijst van documenten** vermeld waar al het **vigerend beleid** op staat, zoals bijv. het duurzaam meerjarenonderhoudsplan (DMJOP) en constateer ik nu dat dit soort informatie versnipperd en onvolledig in de begroting verwerkt is?
5. Van **onderuitputting** is sprake wanneer minder geld wordt uitgegeven aan een bepaald doel dan dat ervoor was begroot. Er is dan of niet goed begroot, of een project verloopt trager of wordt niet uitgevoerd. Het kan dan niet zo zijn, dat er binnen een programma met gelden van posten wordt verschoven om andere tegenvallers of nieuwe uitgaven mogelijk te maken, hetgeen in Renkum gebeurt. **De raad kan haar verplichte controlerende rol zo nauwelijks waarmaken.**
6. In veel gemeenten wordt gewerkt met een **Programma Nieuwe lasten (PNL)** waarin voorgenomen nieuw beleid of projecten a.h.w. niet alleen in één oogopslag te zien zijn, maar de raad in het najaar een stand van zaken krijgt en vervolgens kan besluiten om de niet ingezette gelden een andere bestemming te geven. Zo'n overzichtsstaat kan makkelijk in de begroting worden opgenomen. Kijk eens naar bijv. de gemeente Overbetuwe.
7. Raar, dat de **behandeling van de Najaarsnota 2023** (de gecorrigeerde begroting van het lopende boekjaar van jan. t/m aug.) tegelijk valt met de behandeling van de Begroting 2024, deze in elkaar overlopen en er met name m.b.t. de beleids-

begroting geen commissoriale raadsvergadering vooraf plaatsvindt waar fracties elkaars standpunten kunnen aftasten, bevragen en uitwisselen.

Samenvattend: de presentatie van de Begroting 2024 geeft de raad te weinig inzicht en amper knoppen waar ze aan kan draaien. Dit kan zo niet.

Verder merk ik het volgende op.

De **rioolheffing in Renkum** verhoudt zich als 4:1,5 t.o.v. van Wageningen. Renkum scoort opvallend hoog, de inwoners betalen het gelag. De **toeristenbelasting** voor minderjarigen zou vanuit de visie van gezinsvriendelijk beleid afgeschaft moeten worden.

Het verkiezingsprogramma van **GemeenteBelangen (GB)** houdt gelukkig rekening met wensen vanuit de samenleving. Zo werden inwoners door GB opgeroepen ideeën aan te dragen, die aan de raad ter bespreking zouden worden voorgelegd. **Zie hun website. Helaas komt GB die belofte niet na.** Mochten raadsleden van andere fracties het zinvol vinden met mij om de tafel te gaan zitten, dan pluizen we het ideeënboek, dat op een lijst van ingekomen stukken aan de raad staat, de komende weken uit, om met de suggesties van inwoners iets te doen. Inwoners moet je serieus nemen. De zin op pag. 77 van de Begroting 2024, dat we - en dat zijn we allen - inwoners stimuleren om initiatieven te ontwikkelen kan en mag niet inhoudsloos zijn!

Een woord van dank wil ik uitspreken richting mevrouw Firet van D66, die wanneer ik de raad voorzit namens mijn fractie standpunten verwoord. Dat doet ze met de juiste intonatie op een rustige- vriendelijke- en goed verstaanbare manier.

4

Last but not least complimenten aan Smurfit Kappa Parenco. Aangetoond is, dat ze geen kankerverwekkende stoffen uitstoot. Volgens de Nederlandse Emissieautoriteit is de papierindustrie de enige industrie in Nederland, die aan de nieuwe benchmark voldoet. Ze behoort bij de beste 10% van Europa. **Smurfit Kappa Parenco: Chapeau!** De papierindustrie en het dorp Renkum hebben met elkaar van doen: **Renkum heeft de beste papieren: letterlijk en figuurlijk!**

Ik dien vijf amendementen en een motie in:

Amendement Begroting 2024 Initiatieven (FJB-VVD-RRR-CDA)

Amendement Erfgoed (FJB-RRR)

Amendement Huisvesting CultuRe & Museum Veluwezoom (FJB-VVD-D66-RRR)

Amendement Programmaregisseur (FJB-VVD-RRR-CDA)

Amendement Stelpost Onvoorzien ((FJB-RRR-CDA)

Motie Woningbouw Voormalig Kloosterperceel Utrechtseweg Renkum (FJB-RRR)

Fractie John Bartels (FJB)